

הגניזה מוצדקת, החקירה פסולה מלכתחילה

למברגר מסביר בהחלטת הגניזה: "בשלב זה, של פתיחה בחקירה, היתה הצדקה מלאה, ואף חובה, לקבל את החומרים משטייף, אף שהושגו לכאורה בעבירה, ולפתוח בחקירה... רשויות אכיפת החוק היו חוטאות לתפקידן ולאינטרס הציבורי, אם היו מותירות חשדות אלה ללא חקירה וביור".

במקום להגן על זכותו של האזרח לפרטיות, בחר שי ניצן לקבל משטייף את החומר שהושג בעבירה, ואף הובטח לעבריינים שחדרו לטלפונים שלא יועמדו לדין

חרף נכונות החלטת הגניזה, כאן נפרדות דרכינו. מטרת החקירה אינה מקדשת את האמצעים הפסולים! אמנם הפעם העבריינים היו אזרחים, והמשטרה "רק" השתמשה בפרי שצמח מעבירותיהם, אך התפיסה המוטעית הנ"ל מלווה חקירות משטרה רבות ורומסת את זכויות האזרחים. הפרקליטות, ולצערי גם חלק מהשופטים, משדרים לחוקרי המשטרה: נכון שאסור לכם להפר את החוק כדי להשיג ראיות מפליליות, אך אם בכל זאת השגתם ראיות כאלה, אנו נשקול את "האינטרס הציבורי" וכנראה נקבל את הראיות. אמנם השופטים ינזפו בחוקרים בפסק הדין "נוי-נוי", אך לא יבחלו בראיות שהושגו באמצעים פסולים לביסוס ההרשעה, ובכך ישררו לחוקרים מסר סמוי, שבעצם אולי טוב שהם מפירים את החוק ובכך מסייעים באכיפה, ומאפשרים לנו, "הטובים", לנצח במלחמה מול "הרעים".

אלא שהחיים מורכבים, ונוכח המסר המעוות הנ"ל, כבר לא לגמרי ברור מיהם הטובים ומיהם הרעים. הפרשה ממחישה פעם נוספת עד כמה ישראל זקוקה לכלל האמריקני "פרי העץ המורעל", שלפיו אם החוקרים מפירים את החוק, כל הראיות שמושגות כתוצאה מההפרה פסולות. עד שייחקק כלל כזה, יתקשו החוקרים לעמוד בפיתוי להפר את החוק, ולצערי – יהיו מי שיברכו על כך.

יש לשבח את החלטתו האמיצה של המשנה לפרקליט המדינה, שלמה למברגר, לגנוז את תיק החקירה כנגד ראש לשכת עורכי הדין לשעבר, אפי נוה, וכנגד השופטת לשעבר אתי כרייף בפרשת מינויה.

למברגר מסביר היטב שני דברים מרכזיים: האחד – לא התגבשה עבירת השוחד, שהגדרתה "עובר ציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו", בין היתר משום שאין הוכחה לכך שהתמורה שיוחסה לשניים – מפגש אינטימי בהסכמה – ניתנה במטרה הנדרשת, שהרי הקשר ביניהם החל כבר שנתיים קודם לתקופה שבה התבקש נוה לסייע לכרייף בהליך מינויה. מעבר להנמקתו, תמהני כיצד ב־2019 עדיין שררה בפרקליטות תפיסה שוביניסטית, שלפיה אם מועמדת לתפקיד שופטת וי"ר הלשכה קיימו קשר אינטימי על רקע קשר חברי ממושך, אזי מדובר בשוחד מיני. דמינו יושבת ראש לשכה ומועמד לשיפוט, ותראו כמה מופרכת ראית קשר אינטימי ממושך במשקפי עבירת השוחד. המשפט הפלילי לא אמור להגדיר את כל הפעולות האנושיות. נוסף על כך, מזכיר למברגר שנוה לא היה חבר בוועדה למינוי שופטים שמינתה את כרייף, וש־8 מתוך 9 חברי הוועדה תמכו במינויה.

הדבר השני שמסביר למברגר, הוא שהגם שנוה עבר עבירה של "מרמה והפרת אמונים" בכך שפעל כיו"ר הלישכה למינוי כרייף חרף הקשר האישי – הראיות שהביאו לפתיחת החקירה הושגו תוך הפרת החוק ופגיעה בוטה בדעותיו לפרטיות, בהדירה לטלפון הסלולרי שלו, ולפיכך אין להשתמש בראיות שזוהו מקורן לביסוס האשמה בעבירה זו. תזכורת: פרודתו של נוה מסרה לעיתונאית גל"צ הרס שטייף מכשירי טלפון ישנים של נוה, שעברו "פרמוט" כדי שיהיו ריקים מתוכן. שטייף פנתה לאיש טכני בשם רונברג, שלבקשתה פרץ לטלפונים והפיק מהם מסרונים, הודעות ווטסאפ, שיחות מוקלטות ותמונות. שטייף הציעה את החומר שהשיגה בעבירה לאנשי אכיפת החוק. במקום להגן על זכותו החוקתית של האזרח לפרטיות, בחר פרקליט המדינה דאז שי ניצן לקבל משטייף את החומר שהושג בעבירה, ואף הובטח לעבריינים שחדרו לטלפונים שלא יועמדו לדין. בניסיון להלבין את הראיות הפסולות, פנתה הפרקליטות לשופט שלום, ביקשה וקיבלה צווים לעיון בחלק מהחומר.

פרופ' בועז סנג'רו הוא מייסד האתר "ביקורת מערכת המשפט הפלילי" והמכון לבטיחות במשפט הפלילי